

- če je bila zalotena v okoliščinah, ki kažejo na storitev kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti,
- če je bila zalotena pri kršitvi reda ali javnega reda na varovanem območju in ne ravna v skladu z ukrepi varnostnika ali s silo ali grožnjo, da bo neposredno uporabila silo, **ovira ali preprečuje izvedbo ukrepa** varnostniku,
- če oseba na varovanem območju ali pri izstopu z varovanega območja **odkloni preverjanje istovetnosti ali te ni mogoče ugotoviti** ali ne **soglaša s površinskim pregledom** vrhnjih oblačil, notranjosti vozila, tovora in prtljage.

Šteje se, da je bila oseba zalotena na varovanem območju, ko zgodaj naštetih dejanja zazna varnostnik neposredno ali s sistemom tehničnega varovanja oziroma ko varnostnika obvesti posameznik, ki je osebo zalotil pri dejanju.

Varnostnik lahko zaloteno osebo neposredno zasleduje in zadrži tudi zunaj varovanega območja, vendar na neki primerni razdalji od varovanega območja in pod pogojem, da varovani objekt pri tem ni ogrožen. O zadržanju osebe mora varnostnik takoj **obvestiti policijo**.

Zadržana oseba mora biti takoj seznanjena z razlogom zadržanja, z njo se ravna tako, da se prepreči napad ali samoposkodovanje. Čas zadržanja se začne šteti od trenutka, ko so podani razlogi za zadržanje.

Zadržanje preneha z izročitvijo osebe policiji, najkasneje pa po dveh urah. Po poteku dveh ur je zadržano osebo treba izpustiti.

7. UPORABA FIZIČNE SILE (52. čl. ZZasV-1)

Varnostnik sme uporabiti fizično silo, če drugače ne more: **preprečiti osebi neupravičen vstop** na varovano območje; odstraniti osebe z varovanega območja, če se tam neupravičeno zadržuje; **preprečiti neposrednega ogrožanja** ljudi ali premoženja; **odvrniti istočasnega protipravnega napada** na sebe ali osebo, ki jo varuje, ali **zadržati osebe** do prihoda policije.

Fizična sila je individualna ali skupinska uporaba fizične sile za potiskanje, odiranje, prenašanje ali razdvajanje oseb, strokovni pritiski ter neposredna uporaba sile varnostnika s strokovnimi prijemi, udarci in meti.

Pasivno upiranje je ravnanje osebe, ki ne upošteva varnostniške ustne odredbe in s svojim ravnanjem ovira ali drugače onemogoča izvedbo varovanja. **Aktivno upiranje** je upiranje z orožjem, nevarnim orodjem, drugimi predmeti in sredstvi, živaljo ali fizično silo, pri čemer ima oseba, ki se upira, namen varnostniku preprečiti varovanje ljudi ali premoženja.

Varnostnik mora pri uporabi fizične sile upoštevati načelo sorazmernosti (vedno najmilejša sila, hujša se uporabi takrat, ko milejša nima učinka).

8. VKLEPANJE ALI VEZANJE (53. čl. ZZasV-1)

Varnostnik sme uporabiti sredstva za vklepanje ali vezanje, če s fizično silo **ne more preprečiti neposrednega ogrožanja** ljudi ali premoženja, **odvrniti istočasnega protipravnega napada** na sebe ali osebo, ki jo varuje, ali če drugače **ne more zadržati osebe** do prihoda policije.

Sredstva za vklepanje in vezanje so lisice, plastična zatega in priročna sredstva (vrvica, lepilni trak, usnjen ali plastičen pas, vezalke in druga primerna sredstva), s katerimi je možno vklemiti ali zvezati roke, noge ali oboje.

UPORABA DRUGIH SREDSTEV

1. PLINSKI RAZPRŠILEC (54. čl. ZZasV-1)

Varnostnik sme uporabiti plinski razpršilec le, če **ne more drugače odvrniti istočasnega protipravnega napada na sebe**.

Varnostnik mora biti za uporabo plinskega razpršilca usposobljen po programu, ki ga določi minister.

2. SLUŽBENI PES (55. čl. ZZasV-1)

Varnostnik sme z namenom varovanja ljudi in premoženja na varovanem območju uporabljati posebej usposobljenega služ-

benega psa, da z **vohom ali vidom zazna prisotnost oseb ali snovi**. Pes mora **imeti nagobčnik** in mora biti **na vrvcu** pod neposrednim nadzorom varnostnika. Varnostnik in službeni pes morata biti usposobljena po programu, ki ga določi minister.

Psa se ne sme uporabiti na način, da bi s telesom ali z ugrizom neposredno deloval na osebo.

3. NOŠENJE IN UPORABA OROŽJA (56. čl. ZZasV-1)

Med opravljanjem nalog zasebnega varovanja sme **varnostnik, razen varnostnik čuvaj**, nositi strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.

Pri opravljanju nalog zasebnega varovanja sme varnostnik **uporabiti strelno orožje** samo, če ne more drugače **zavarovati življenja ljudi** ali **preprečiti neposrednega protipravnega napada**, s katerim je **ogroženo** njegovo življenje ali življenje osebe, ki jo varuje. Preden varnostniki uporabijo strelno orožje, morajo, ko okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabili strelno orožje, **opozoriti s klicem**: »Stoj, streljal bom!« in z **opozorilnim strelom**.

Orožje sme varnostnik nositi le med neposrednim opravljanjem nalog zasebnega varovanja. Nositi ga mora tako, da ne ogroža svoje varnosti ali varnosti koga drugega. Orožje mora biti v toku, brez naboja v cevi in zavarovano, da ne more priti do nenadzorovane sprožitve.

DOLŽNOSTI VARNOSTNIKA

- Varnostno osebje se mora zaradi uporabe ukrepov in drugih sredstev vsakih pet let **udeležiti obdobjnega strokovnega usposabljanja in ga uspešno opraviti**.
- Varnostno osebje, ki ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje zasebnega varovanja, mora takoj prenehati z opravljanjem nalog zasebnega varovanja in v 8 dneh vrniti službeno izkaznico ministrstvu. V istem roku ministrstvu vrne službeno izkaznico v deponiranje, če prekine delovno razmerje za dalj kot 30 dni.

Ljubljana, september 2012

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

UKREPI IN UPORABA DRUGIH SREDSTEV VARNOSTNIKA TER NJEGOVE DOLŽNOSTI

ZBORNICA ZA
RAZVOJ
SLOVENSKEGA
ZASEBNEGA
VAROVANJA

POMEMBNO JE VEDETI

- Ukrepe in druga sredstva sme varnostnik uporabiti le v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11, v nadaljevanju: ZZasV-1) in Pravilniku o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 100/11).
- Ukrepi in druga sredstva so: opozorilo, ustna odredba, ugotavljanje istovetnosti, površinski pregled, preprečitev vstopa na varovano območje oziroma izstopa z varovane-ga območja, zadržanje osebe, uporaba fizične sile, uporaba sredstev za vklepanje in vezanje, plinski razpršilec, sužbeni pes in strelno orožje.
- Ukrepe in druga sredstva sme varnostnik izvajati samo med delovnim časom na varovanem območju. Pri tem mora spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine ter upoštevati načelo zakonitosti, strokovnosti, humanosti in sorazmernosti.
- Pri uporabi ukrepov in drugih sredstev se ne sme nikogar podvreči mučenju, nečloveškemu, ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.
- Pri delu se lahko nosi in uporabi le sredstva v lasti imetni-ka licenca, ki so predvidena z ZZasV-1, varnostnik pa je za sredstva za vklepanje in vezanje, kot so lisice, plastična za-tega ali pas, sužbeni pes in strelno orožje).
- Osebe morajo biti pravčasno in razumljivo seznanjene s pravili varovanja in z redom na varovanem območju.
- Če je le mogoče, mora varnostnik pred uporabo ukrepa o tem osebo predhodno obvestiti, jo opozoriti na posledice in ji omogočiti, da se z upoštevanim opozorila izogne upo-rabi drugih ukrepov.
- Z uporabo ukrepa mora varnostnik prenehati takoj, ko pre-nehajo razlogi, zaradi katerih je bil ukrep uporabljen, ali ob ugotovitvi, da naloga na ta način ne bo mogel opraviti.
- Do mladolletnikov, invalidov, starejših in bolnih oseb, vid-no nosečih žensk in drugih šibkejših oseb mora varnostnik ravnati še posebej obzirno in humano.

- Če je na varovanem območju storjeno kaznivo dejanje ali pride do drugih nesreč, varnostnik v okviru možnosti zava-ruje sedi, predmete in druge dokaze do prihoda policije.
- O uporabljenih ukrepih mora varnostnik poročati svojemu delodajalcu. Kadar pa osebo zadrži, uporabi sredstva za vklepanje in vezanje, fizično silo, plinski razpršilec, strelno orožje ali če uporabi sužbena psa v nasprotju z zako-nom, mora o tem takoj obvestiti policijo. Varnostnik mora imetniku licence oziroma varnostnemu menedžerju zago-toviti vse potrebne podatke za pripravo pisnega poročila o uporabi ukrepov varnostnika.
- Če je oseba zaradi ukrepov varnostnika tako telesno po-škodovana da potrebuje medicinsko pomoč, mora varno-stnik poskrbeti, da jo čim prej dob, in o tem takoj obvestiti policijo in imetnika licence, pri katerem je zaposlen.

UKREPI VARNOSTNIKA

- 1. OPOZORILO (46. čl. ZZasV-1)**
Varnostnik **sme opozoriti osebo** na okoliščine in ravnanje, ki pomeni ali bi pomenilo kršitev reda ali javnega reda na varo-vanem območju.
- 2. USTNA ODREDBA (47. čl. ZZasV-1)**
Opozorilo je lahko ustno, pisno ali z uporabo tehničnih sred-stev, hkrati pa mora biti jasno, kratko in nedvoumno izraženo.

Varnostnik sme osebi, ki s svojim ravnanjem krši red ali javni red na varovanem območju, ogroža premoženje, osebno var-nost ali življenje ljudi, **izreči ustno navodilo ali zahtevo**, da s kršitvijo ali ogrožanjem takoj preneha ali da zapusti varovano območje.

Pri tem osebi navede razlog, zaradi katerega je potrebno do-ločeno dejanje ali opustitev izvršiti ter kakšni ukrepi bodo uporabljeni ob neupoštevanju ustne odredbe. Ustna odredba mora biti jasna, kratka in nedvoumno izražena.

3. UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI (48. čl. ZZasv-1)

Varnostnik **sme ugotoviti istovetnost** osebe na varovanem območju, **kadar je to potrebno za varnost** ljudi in premože-nja ali oseb, ki jih varuje, ali če tako določa red na varovanem območju.

Istovetnost se ugotavlja na podlagi osebnih izkaznice ali druge javne listine, opremljene s fotografijo. Od zakrite ali zamaski-rane osebe sme varnostnik zahtevati, da se zaradi ugotovitve istovetnosti odkrije. Istovetnost se lahko ugotavlja tudi z dru-gimi dokumenti, razgovorom ali na podlagi izjave druge ose-be, če varnostnik dvomi v pristnost osebnega dokumenta ali če oseba dokumenta nima pri sebi.

4. POVRŠINSKI PREGLED (49. čl. ZZasv-1)

Varnostnik sme površinsko pregledati **vrhja oblačila, notra-njost vozila, tovor in prtljago osebe na varovanem območju**, če je to potrebno za varnost ljudi in premoženja ali za varnost osebe, ki jo varuje, ali če tako določa red na varovanem obmo-čju in **če oseba s tem soglaša**.

Ne glede na prejšnji odstavek varnostnik lahko opravi povr-šinski pregled tudi **brez soglasja osebe**, če obstaja nevarnost napada ali samopoškodovanja, **kadar so podani pogoji za za-držanje osebe** iz 51. člena ZZasV-1.

Varnostnik **zadrži najdene predmete**, ki bi se lahko uporabili za napad ali samopoškodovanje, **predmete kaznivega dejanja ali prekrška** ter predmete in snovi, ki jih na podlagi zakona ali reda na varovanem območju ni dovoljeno imeti v posesti. Če je najdeno orožje, nevaren predmet ali nevarna snov predmet kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dol-znosti, ali predmet prekrška, **mora te predmete izročiti policiji**.

Zadržane predmete, ki se jih ne izroči policiji, lahko začasno zadržijo, osebi prepreči vstop na varovano območje v skladu tovljenih, sebi prepreči vstop na varovano območje v skladu **vrne osebi**, pri kateri so bili najdeni. Če teh prostorov ni zago-predmetov. Po prenehanju razlogov za zadržanje predmete zagotovi primarne prostore za zadržanje in evidentiranje teh zadržji, če je lastnik oziroma upravljavec varovanege območja Zadržane predmete, ki se jih ne izroči policiji, lahko začasno

5. PREPREČITEV VSTOPA (50. čl. ZZasv-1)

Varnostnik sme osebi preprečiti vstop na varovano območje: če **ne soglaša s površinskim pregledom**; če pri površinskem pregledu **najde predmete** iz tretjega odstavka 4. točke tega poglavja; če **nasprotuje ugotavljanju istovetnosti ali istovet-nosti ni mogoče ugotoviti**; če **ne upošteva reda** na varovanem območju ali **javnega reda** ali če je to **potrebno zaradi prepre-čitve neposrednega ogrožanja** ljudi in premoženja na varova-nem območju.

Preprečitev vstopa se opravi z opozorilom, z ustno odredbo, s tehničnimi sredstvi ali z uporabo fizične sile.

6. ZADRŽANJE OSEBE (51. čl. ZZasv-1)

Varnostnik sme zadržati osebo **do prihoda policije**, vendar **največ dve uri**:

- če **je bila zalotena v okoliščinah**, ki kažejo na storitev kaz-nivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti,
- če je bila zalotena pri kršitvi reda ali javnega reda na varo-vanem območju in **ne ravna v skladu z ukrepi varnostnika**,